

općenitim zatopljenjem njihovih odnosa, odnosno željom Vatikana da riješi polustoljetna otvorena pitanja s Italijom.

Pažnju Milana Radoševića zaokupilo je kontroverzno pitanje istarskih “fojbi” te je pružio “Pregled izvještaja pulskog dnevnika *Corriere Istriano* (listopad – prosinac 1943.) o stradalima u istarskim fojbama i boksitnim jamama nakon kapitulacije Italije 8. rujna 1943. godine” (89-107). Uz pohvalno izbjegavanje suviše politizacije, u radu je, kroz analizu važnijih članaka, prikazan način na koji je spomenuti pulski dnevnik pisao o žrtvama i “barbarskim Slavenima”. Iako je napomenuo da cilj članka nije odrediti točan broj stradalih, Radošević je izradio popis kraških i boksitnih jama o kojima je, kao stratištima, izvještavao *Corriere Istriano* te popis identificiranih žrtava, čime je neosporno odradio koristan posao za svakog budućeg istraživača.

Druga cjelina desetoga sveska naslovljena je “U spomen mr. sc. Darku Dekoviću (1947. – 2008.). Znanstveno i kulturno djelo” (109-164). Uvodnim je tekstom, naslovljenim “Gdo knjige počtuje, da je knjigami počtovan” (111-120), Petar Strčić skicirao životni i znanstveni put iznenadno preminulog Dekovića. Sanja Holjevac prikazala je njegovu znanstvenu djelatnost (121-131), a Mirjana Crnić “Glagoljicu u djelu mr. sc. Darka Dekovića” (133-140). Dekovićevo je, pak, kulturno i znanstveno-organizacijsko djelovanje (141-150) opisala Maja Polić, dok cjelinu upotpunjuje “Prilog za bibliografiju Darka Dekovića” (151-164) Hane Lencović-Milošević.

Časopis zaključuje izdašna cjelina “Ocjene, prikazi i osvrti” (165-216) koja donosi prikaze desetak novijih naslova i triju skupova.

Mihovil Dabo

Histria archaeologica,
sv. 40/2009, Pula 2010., 164 str.

U jubilarnom, četrdesetom broju časopisa *Histria archaeologica* koji izdaje Arheološki muzej Istre u Puli objavljena su četiri izvorna znanstvena rada, dva stručna rada, prethodno priopćenje te “Bibliografija” (159-163), koju je sastavila Adriana Gri Štorga i u kojoj su kronološki navedeni radovi objavljeni od 2000. (svezak 31) do 2010. godine (svezak 40).

Adriana Gri Štorga autorica je i prvog rada o povijesti pokretanja časopisa, obrađivanim temama i autorima, naslovljenog “Četiri desetljeća i četrdeset brojeva časopisa *Histria archaeologica*” (5-11). Prvi broj časopisa tiskan je 1972. godine, a razlog njegovog pokretanja bila je potreba za objavljivanjem rezultata arheoloških istraživanja. Odgovorni urednici svih svezaka *Histriae archaeologicae* bili su ujedno i ravnatelji Arheološkog muzeja Istre: Boris Bačić, Branko Marušić (utemeljitelj časopisa), Vesna Girardi Jurkić, Robert Matijašić, Željko Ujčić, Kristina Mihovilić, Kristina Džin i Darko Komšo. Gri Štorga ističe da su najveći broj članaka napisali stručni djelatnici Arheološkog muzeja Istre te navodi da je svoje radove u časopisu objavljivao i niz vanjskih suradnika, znanstvenika i stručnjaka iz područja arheologije, povijesti i povijesti umjetnosti.

Slijedi rad Maje Čuka “Tipološka obrada odabranih ulomaka prapovijesne keramike iz Pećine ispod sela Srbani” (13-44). Autorica donosi tipološku analizu dijagnostičkih ulomaka prapovijesne keramike pronađene u pećini kod Sv. Jurja u Općini Brtonigla. Nalazi su prikupljeni 1974. i 1975. godine prilikom manjih zaštitnih arheoloških istraživanja kojih je voditelj bio Boris Bačić. Unatoč pomiješanoj stratigrafiji i nedostatku dokumentacije, autorica je tipološkom analizom keramike uspjela rekonstruirati stratigrafski slijed u rasponu od prapovijesti do srednjeg vijeka. Većinu nalaza čine ulomci eneolitičke i brončanodobne keramike, što upućuje na najintenzivnije korištenje pećine upravo u tim razdobljima. Iako u mnogo manjem broju, zastupljeni su ulomci iz antičkog i srednjovjekovnog razdoblja, kada je pećina najvjerojatnije poslužila kao privremeni zaklon. Na kraju članka nalazi se katalog s opisom 39 odabranih ulomaka keramike.

Kristina Mihovilić u članku “Daunijski askosi iz Nezakcija” (45-57) obrađuje ulomke triju daunijskih askosa u obliku patke pronađenih na nekropoli u Nezakciju tijekom iskopavanja početkom 20. stoljeća. Nalaze, prema načinu oslikavanja, pripisuje fazama subgeometrijske daunijske keramike I (koja se proizvodila u razdoblju između 650./625. i 550./525. g. pr. Kr.) i II (2. pol. 6. i 5. st. pr. Kr.). Autorica zaključuje da su ulomci askosa iz Nezakcija dijelovi posuda koje su namjerno razbijene prilikom pogrebnih i nadgrobni svečanosti. Detaljan opis obrađenih ulomaka nalazi se na kraju rada.

U izvještaju Astrid Mirjane Majkić “Preliminarni izvještaj o fragmentima zidne i stropne dekoracije s lokaliteta Castropola 40 u Puli” (59-78) prikazani su najznačajniji ulomci oslikane žbuke, pronađeni 2004. i 2005. godine prilikom zaštitnog arheološkog istraživanja lokaliteta Castropola 40 u Puli.

Fragmenti nisu pripadali istraženom antičkom objektu, već su poslužili kao ispuna ili naboj za kasniju srednjovjekovnu rampu. Podijeljeni su u dvije cjeline – zidna i stropna dekoracija – te su uz opis dekorativnih motiva navedene i njihove tehničke karakteristike. Slijedi katalog odabranih ulomaka dekoracije za koje se smatra da pripadaju najstarijoj fazi datiranoj oko polovice 1. st. i najmlađoj fazi iz 3. stoljeća.

Članak Vendi Jukić “Kameni namještaj crkve sv. Lucije u Puli” (79-114) predstavlja analizu ulomaka arhitektonske plastike i liturgijskog namještaja crkve koju, pozivajući se na Pietra Kandlera, autorica pripisuje sv. Luciji. Prilikom zaštitnih arheoloških istraživanja u četvrti sv. Teodora u Puli, 2005. godine otkriveni su temelji jednobrodne crkve. Svi su pronađeni ulomci različiti i nisu pronađeni u svom izvornom položaju, što otežava rekonstrukciju i određivanje njihovog položaja unutar crkve. Većina kamenih nalaza izrađena je od vapnenca vjerojatno u lokalnim radionicama, a tek je nekoliko njih od uvezenog mramora. Ističe se nalaz oltarne pregrade s plutejima i pilastrima s geometrijskim ukrasima, kombiniranim s motivom križa, i detaljima vegetabilnog ukrasa, što omogućuje datiranje pronađene plastike i same crkve u 6. stoljeće. Na kraju rada autorica je u katalogu dala opis obrađene građe.

Naslov članka grupe autora (Slaven Bertoša, Tatjana Bradara i Nenad Kuzmanović) “Kunfini i zlamenja: oznake granica i međa u Istri od srednjeg vijeka do našega doba” (115-145) ujedno je i naziv projekta Arheološkog muzeja Istre. Zadaća je projekta dokumentiranje svih dostupnih i sačuvanih graničnih oznaka i, s obzirom na postojeće oznake na terenu, utvrđivanje točne državne granične crte između mletačkih i austrijskih posjeda, između pojedinih općina te teritorija od osobitoga državnog značenja. Cilj je prvenstveno očuvanje od uništenja i zaborava onih kamenih oznaka koje su nepoznate i nedovoljno obrađene, a danas se često pronalaze ugrađene u razne građevine ili iskorištene u sasvim druge svrhe.

U radu “Restauratorsko-konzervatorski radovi na kasnoantičkom mozaiku u kapeli sv. Ivana u samostanu sv. Franje u Puli” (147-157) Andrea Sardož opisuje zatečeno stanje mozaika pronađenog 1963. godine prilikom uređenja samostanske zbirke, zatim konzervatorsko-restauratorske radove izvedene u suradnji Arheološkog muzeja Istre i Hrvatskog restauratorskog zavoda te rezultate laboratorijskih analiza. U središnjem dijelu mozaika prikazan je kantaros s motivom svastike uokviren geometrijskim motivima, a zanimljiv je i prikaz hipokampa u sjevernom dijelu. Članak zaključuje uputama o sprječavanju daljnjeg propadanja mozaika i mjerama potrebnim za njegovu zaštitu.

Od ovog broja časopis *Histria archaeologica* izlazi u izmijenjenom, uvećanom formatu, svi tekstovi u cijelosti su objavljeni dvojezično, na hrvatskom i engleskom, te su dostupni i u elektroničkom obliku na mrežnoj stranici dgtal.arhivpro.hr/ami.

Katarina Gerometta

***Histria antiqua*,**
sv. 19, Pula 2010., 382 str.

Devetnaesti broj *Histrie antique* posvećen je 15. obljetnici djelovanja Međunarodnog istraživačkog centra za arheologiju Brijuni-Medulin (1994. – 2009.) pod visokim pokroviteljstvom UNESCO-a. Uredništvo ovog broja čine Emilio Marin (Rim), Robert Matijašić (Pula), Ante Rendić-Miočević (Zagreb), Isabel Rodà (Barcelona), Guido Rosada (Padova), Francis Tassaux (Bordeaux) i Marin Zaninović (Zagreb) na čelu s glavnom urednicom Vesnom Girardi Jurkić (Pula). U izdavanju časopisa kao tajnica izdavača prisutna je i Kristina Džin (Pula). Nakladnik je spomenuti MIC za arheologiju Brijuni-Medulin koji djeluje pri Institutu društvenih znanosti “Ivo Pilar” iz Zagreba, a sunakladnik Društvo za povijest i kulturni razvitak Istre. Izdan je uz financijsku potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Upravnog odjela za kulturu Županije istarske i Grada Pule na ukupno 382 stranice tiskanog teksta s priložima u boji u nakladi od 600 primjeraka.

Objavljeni su tekstovi recenzirani i potvrđeni kao izvorni znanstveni članci, a temelje se na priopćenjima podnesenim na 15. međunarodnom arheološkom savjetovanju “Umjetnički obrt od prapovijesti do ranog srednjeg vijeka” održanom u Puli 25. – 28. studenoga 2009. pa isti naslov nosi i ovaj broj časopisa kao temu broja. Svezak je podijeljen na “Uvodni dio”, glavni dio koji sadrži dvadeset i dva članka, rubriku “Novitates” sa sedam članaka o izvještajima s najnovijih iskapanja i istraživanja te rubriku “Varia” s tri članka.

Uvodni dio časopisa posvećen je 80. obljetnici života prof. dr. sc. Marina Zaninovića, arheologa i sveučilišnog profesora, jednog od inicijatora utemeljenja MIC-a za arheologiju Brijuni-Medulin. Zbog njegova doprinosa osniva-